

17/01/2025

Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός: Ο Άγιος Αντώνιος να μας αξιώσει να ακολουθήσουμε τον τρόπο ζωής του

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Την εορτή του [Αγίου Αντωνίου του Μεγάλου](#) και Καθηγητού της Ερήμου εόρτασαν οι δύο ομώνυμοι Ενοριακοί Ιεροί Ναοί της [Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#) στο Αγρίνιο και στα Φραγκουλείκα Μεσολογγίου το διήμερο 16 και 17 Ιανουαρίου 2025.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, την παραμονή της εορτής, επισκέφθηκε τα Φραγκουλείκα και χοροστάτησε στην ακολουθία του Εσπερινού στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό του Αγίου Αντωνίου.

Κατά το κήρυγμά του, λαμβάνοντας αφορμή από τον χαρακτηρισμό του Μεγάλου Αντωνίου ως «καθηγητού της ερήμου», ερμήνευσε τον όρο «έρημος», λέγοντας, ότι η έρημος δεν είναι μόνο ένας τόπος που δεν διαθέτει κανένα ίχνος ζωής, αλλά είναι ένας τρόπος ζωής, μια συγκεκριμένη επιλογή και μια συγκεκριμένη εμπειρία.

«Η έρημος, όχι ως τόπος, αλλά ως τρόπος ζωής, είναι ένα πανεπιστήμιο και μία εμπειρία, που όποιος την βιώσει λαμβάνει το πτυχίο που του ανοίγει την πόρτα του παραδείσου» ανέφερε χαρακτηριστικά. Τόνισε, ότι όποιος αποφασίζει να ζήσει στην έρημο, βιώνει ολοκληρωτικά στη ζωή του την παρουσία του Θεού. Ζει μόνο για τον Θεό και με τον Θεό, μέσα από την αδιάλειπτη προσευχή. Οδηγείται στην πιο ακραία μορφή σωματικής και πνευματικής άσκησης.

«Σε όλα αυτά αναδείχθηκε καθηγητής ο Μέγας Αντώνιος. Από πλουσιόπαιδο που ήταν, μοίρασε όλα του τα υπάρχοντα στους φτωχούς και ακτήμων αποφάσισε να μεταβεί στην έρημο. Εκεί πρώτευσε και στον τρόπο της ζωής και στην εμπειρία της άσκησης, αλλά και στην επιλογή του αναχωρητισμού. Και έφτασε σε ύψιστα επίπεδα σωματικής και πνευματικής καθαρότητας, έτσι ώστε δικαίως να

ονομάζεται επίγειος άγγελος και ουράνιος άνθρωπος».

Κάνοντας μια αναγωγή αυτού του τρόπου ζωής στην σημερινή πραγματικότητα, ο Σεβασμιώτατος ανέφερε, ότι «μπορούμε να προσαρμόσουμε τον τρόπο ζωής της ερήμου στον σημερινό τρόπο ζωής μέσα στον κόσμο, ιεραρχώντας τα σημαντικά πράγματα της ζωής μας. Δεν χρειάζεται να απαρνηθούμε να εγκόσμια, αλλά να ιεραρχήσουμε σωστά τί έχει αξία μέσα στη ζωή. Πολλές φορές παγιδευόμαστε και δίνουμε όλον μας τον εαυτό σε στόχους και σε σκοπούς που τελικά δεν έχουν μεγάλη αξία. Αγχωνόμαστε για πράγματα που είναι πολύ ευτελή και πολύ μικρά. Στεναχωριόμαστε για καταστάσεις που τελικά δεν έχουν μεγάλη σημασία στη ζωή μας. Χτίζουμε χωρίς θεμέλια. Αν οριοθετήσουμε σωστά τις ανάγκες μας, αν αξιολογήσουμε σωστά τους στόχους μας, τότε μπορούμε να βιώσουμε την έρημο ως τρόπος ζωής και μέσα στον σύγχρονο κόσμο.

Και ποιές είναι οι προτεραιότητες που θα πρέπει να ακολουθήσουμε; Να στοχεύουμε στα επουράνια και όχι στα επίγεια. Να ακολουθούμε αυτό που η ψυχή μας ποθεί και όχι αυτό που το σώμα μας επιθυμεί. Να πιστέψουμε στην αιωνιότητα της ψυχής μας. Αυτή η ψυχή θα πάρει μαζί της στο αιώνιο ταξίδι ό,τι σημαντικό βιώσαμε πάνω στη γη• αγάπη, συγχωρητικότητα, καλοσύνη, φιλανθρωπία. Γιατί να πάρει μαζί της η ψυχή μας κακία, μίσος, φθόνο, αλαζονεία και υπερηφάνεια;

Αν πραγματικά πιστέψουμε σε αυτή τη ιεράρχηση, τότε θα δούμε, ότι μεγαλύτερη αξία στη ζωή έχει η προσφορά στον συνάνθρωπό, η στήριξη του άλλου, η συνδρομή του ανίσχυρου και η βοήθεια σε αυτόν που μας έχει ανάγκη.

Η δεύτερη επιλογή για να κάνουμε τον κόσμο να ομοιάζει με την έρημο είναι να επιλέξουμε την άσκηση. Και η Εκκλησία μας προσφέρει πολλές μορφές άσκησης. Πρώτα απ' όλα την νηστεία. Να μάθουμε να κυριαρχούμε πάνω στα πάθη μας και

όχι τα πάθη να μας παρασύρουν. Να μάθουμε τελικά, ότι δεν έχουν τόσο μεγάλη αξία τα υλικά αγαθά. Να μάθουμε να δίνουμε και να προσφέρουμε στους άλλους.

Τέλος, η ζωή μας θα μπορούσε να γίνει μία μικρή έρημος, όταν επιλέγουμε την εμπειρία της προσευχής και της ησυχίας. Δυστυχώς, έχουμε μάθει να ζούμε σε μία πολύβουη πραγματικότητα. Ζούμε μέσα στην φασαρία και στον θόρυβο. Δεν μπορούμε να φανταστούμε τον εαυτό μας στην απόλυτη ησυχία. Και όμως, αν επιλέγαμε συχνά πυκνά να μείνουμε μόνοι μας στην απόλυτη ησυχία της προσευχής, τότε θα μετρούσαμε τις αντοχές μας και θα βλέπαμε πόση γαλήνη θα προσφέρει μέσα στην ψυχή μας η παρουσία του Θεού, που έρχεται μέσα από την ησυχία της προσευχής».

Καταλήγοντας ο Σεβασμιώτατος ανέφερε: «Να λοιπόν, αγαπητοί μου αδελφοί, πώς μπορούμε να κάνουμε τη σύγχρονη ζωή μας μία άλλη έρημο. Όταν επιλέξουμε έναν σωστό τρόπο ζωής, όταν κάνουμε την άσκηση επιλογή της ζωής μας και όταν ομορφύνουμε τη ζωή μας με την εμπειρία της προσευχής. Μακάρι ο Άγιος Αντώνιος, ο καθηγητής της ερήμου, να μας αξιώσει να ακολουθήσουμε αυτόν τον τρόπο ζωής».

Το πρωί της Παρασκευής 17^{ης} Ιανουαρίου 2025, ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός χοροστάτησε στην Ακολουθία του Όρθρου και προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό Αγίου Αντωνίου Αγρινίου. Τον θείο λόγο κήρυξε ο Πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Γκιάφης, Προϊστάμενος του Ιερού Ναού Αγίου Χριστοφόρου, Πολιούχου του Αγρινίου.

Κατά την απόλυση της Θείας Λειτουργίας ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε τους ιερείς του Ναού, τον π. Μακάριο Αντωνόπουλο και τον π. Λεωνίδα Παναγιωτόπουλο, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, όλους τους συνεργάτες του

ενοριακού έργου, τον Δήμαρχο Αργινίου και όλους τους εκπροσώπους των τοπικών αρχών, τον π. Ιωάννη για τον λόγο οικοδομής και διδαχής και ευχήθηκε να κρατήσουμε στη ζωή μας την ευλογημένη εμπειρία της Θείας Λειτουργίας και η εορτή του Αγίου Αντωνίου να μας προσφέρει ανεκλάλητη και αναφαίρετη πνευματική χαρά.

Μεταξύ των εκκλησιασθέντων ήταν ο Δήμαρχος Αργινίου κ. Γεώργιος Παπαναστασίου, ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Νικόλαος Κατσακιώρης, Αντιδήμαρχοι του Δήμου Αργινίου, εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και πλήθος πιστών.

Ακολουθεί η ομιλία του π. Ιωάννη Γκιάφη, κατά την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Αντωνίου Αγρινίου:

«Τῶν ἀρετῶν, κλίμακι θείᾳ χρησάμενος, πρὸς τὸ ὕψος, Πάτερ ἀναβέβηκας».

Σεβασμιώτατε, πάτερ και δέσποτα,

Σεβαστοί Πατέρες,

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Μελετώντας κανείς τον αρχαίο Έλληνα φιλόσοφο Αριστοτέλη και ειδικότερα το αξιόλογο έργο του *“Ηθικά Νικομάχεια”*, θα ανακαλύψει πως διαχωρίζει τις αρετές του ανθρώπου σε διανοητικές και σε ηθικές. Οι μεν διανοητικές αρετές είναι η σοφία, η σύνεση και η φρόνηση, οι δε ηθικές αρετές είναι η ελευθεριότητα και η σωφροσύνη. Χαρακτηριστικά ο Σταγειρίτης φιλόσοφος επισημαίνει πως οι διανοητικές αρετές αποκτώνται μέσω της διδασκαλίας, ενώ οι ηθικές αρετές κατακτώνται μέσω του έθους, της συνήθειας, της συνεχούς πρακτικής. Πράγματι ο κάθε άνθρωπος διδάσκεται ποιό είναι το αγαθό στη ζωή του, αλλά δεν αρκεί μόνο η διδαχή, απαιτείται και η επίπονη άσκηση επ’ αυτού. Πάνω απ’ όλα όμως η σπουδαιότητα των αρετών έγκειται στο ότι αποβλέπουν στη μεσότητα, στην αποφυγή των ακροτήτων, δηλ. την αποφυγή της έλλειψης και της υπερβολής.

Εάν κάποιος επιζητήσει αυτή την αρετή της μεσότητας να την αντιστοιχήσει στην πνευματική ζωή, θα διαπιστώσει πως δεν είναι άλλη από την αρετή της διάκρισης. Ο όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, ο μέγας δογματολόγος της Εκκλησίας μας, θα υπογραμμίσει ότι *“η διάκριση είναι η μεγαλύτερη απ’ όλες τις αρετές”*, και θα την χαρακτηρίσει ως *“βασίλισσα των αρετών και αρετή των αρετών”*. Διαθέτοντας ο χριστιανός τη διάκριση δύναται να έχει επίγνωση της διαφοράς μεταξύ του καλού και του κακού. Μπορεί να ξεχωρίζει τις ποικίλες μεθοδείες και τους διάφορους μηχανισμούς του πονηρού. Πολύ δόκιμα ο όσιος Ιωάννης της Κλίμακος θα γράψει ότι: *“με τη διάκριση μπορεί αλάνθαστα κάποιος ν’ αντιλαμβάνεται το θέλημα του Θεού σε κάθε καιρό, τόπο και περίπτωση, όταν βεβαίως υπάρχει καθαρή καρδιά και αμόλυντη συνείδηση.”*

Η διάκριση στην πατερική θεολογία διαχωρίζεται σε δύο είδη, τη φυσική και την πνευματική. Την μεν φυσική διάκριση την κατέχουν λίγοι άνθρωποι και δεν είναι άλλοι απ’ αυτούς που εκ φύσεως ξεχωρίζουν για τη σοφία τους, τη σύνεσή τους, την αντίληψή τους και την κρίση τους. Η δε πνευματική διάκριση είναι χάρισμα

που δωρίζεται στους ανθρώπους από τον Θεό, ώστε να μπορούν στον ενάρετο βίο τους να διακρίνουν το θέλημα Του. Και μάλιστα η πνευματική διάκριση είναι καρπός της ταπείνωσης και της αδιάλειπτης άσκησης αυτών των ανθρώπων. Όσοι εμφορούνται από το Πανάγιον Πνεύμα στην ύπαρξή τους, διακρίνονται πρωτίστως για την αρετή της διακρίσεώς τους. Αγιότητα και διάκριση στο χριστιανικό βίο συμπορεύονται με κοινό προορισμό την Επουράνια Βασιλεία του Θεού.

Και ω ευλογημένη πνευματική συγκυρία! Η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει και πανηγυρίζει τη μνήμη του οσίου και θεοφόρου πατρός ημών Αντωνίου του Μεγάλου και καθηγητού της ερήμου(17 Ιανουαρίου). Η κορυφαία αρετή του οσίου ήταν η υποδειγματική του διάκριση. Ενώ κάποιος διαβάζοντας το θεάρεστο βίο του και την θεομίμητη πολιτεία του θα μπορούσε να σταθεί σε πλείστα σημεία της αγγελικής πορείας του, εντούτοις ξεχωρίζει την αξιομίμητη διάκρισή του. Παρότι πέρασε παιδιόθεν μέσα από το καμίνι των δοκιμασιών, των πάμπολλων δαιμονικών προκλήσεων και των δυσκολιών μέσα στην έρημο, ποτέ δεν λύγισε. Αντιθέτως στάθηκε πνευματικά όρθιος έως τέλους και εξήλθε κερδισμένος απ' όλες αυτές τις δύσκολες καταστάσεις.

Ο όσιος Αντώνιος μέσα από την ασκητική του εμπειρία και κυρίως την αγιοπνευματική του σοφία, αντιλαμβάνονταν το θείο θέλημα. Μήπως δεν διέκρινε πότε ένα γεγονός ήταν δαιμονικό και τότε με τη δύναμη του Ιησού Χριστού έσωζε όχι μόνο τον εαυτό του, αλλά και τους συμμοναστές του; Μήπως δεν διέκρινε πότε κάποιος δοκιμάζονταν από κάποια ασθένεια και άμεσα δια της σωτήριας προσευχής του θεραπεύονταν; Μήπως δεν διέκρινε τις αρρειανικές διδασκαλίες των αιρετικών έναντι των διαχρονικών ευαγγελικών αληθειών, προσφέροντας στους ταλαιπωρημένους χριστιανούς της Αιγύπτου την αληθινή δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας; Επομένως η διαρκής πνευματική πρακτική του μαρτυρεί την αρετή της διακρίσεώς του.

Στον θεάρεστο βίο του υπάρχει το εξής διδακτικό περιστατικό: *“Κάποτε δυο μοναχοί ξεκίνησαν από το μοναστήρι τους προκειμένου να επισκεφθούν τον Μέγα Αντώνιο. Στο δρόμο ξαφνικά στέρεψε η στάμνα τους με το νερό. Το αποτέλεσμα ήταν ο ένας μοναχός να πεθάνει από την ανυδρία και ο άλλος να πέσει λιπόθυμος στη γη περιμένοντας κι αυτός τον θάνατό του. Ο άγιος Αντώνιος πληροφορούμενος κατόπιν το συμβάν εκ του Θεού, απέστειλε δυο υποτακτικούς του με μια στάμνα νερό για να ξεδιψάσουν τον ημιθανή μοναχό, αλλά και να θάψουν τον άλλο, τον νεκρό μοναχό. Αμέσως όμως οι υποτακτικοί του εξέφρασαν τον προβληματισμό τους γιατί ο γέροντάς τους, ο πατήρ Αντώνιος δεν τους ειδοποίησε νωρίτερα ώστε να σώσουν και τον νεκρό μοναχό; Τότε ο άγιος τους απάντησε ότι η κρίση του θανάτου δεν είναι δική του, αλλά του Θεού, ο Οποίος έκρινε τα πράγματα να γίνουν κατ' αυτόν τον τρόπο*

.” Συνεπώς διαφαίνεται ότι ο όσιος Αντώνιος διέκρινε το θέλημα του Θεού και έγινε μέρος του σχεδίου της σωτηρίας του ενός μοναχού.

Άλλη φορά ο ίδιος ο Αββάς Αντώνιος ρώτησε τον Θεό: *“Κύριε πως συμβαίνει, μερικοί να ζουν λίγο στη γη και άλλοι να φθάνουν έως τα βαθειά γηρατειά; Ή άλλοι να βρίσκονται σε φτώχεια και άλλοι να είναι πλούσιοι; Ή οι άδικοι να πλουτίζουν και οι δίκαιοι να πτωχαίνουν;”* Και ακούστηκε φωνή απ’ τον ουρανό να του λέγει: *“Αντώνιε κοίτα τον εαυτό σου. Αυτά τα κανονίζει ο Θεός κατά την κρίση του και δεν συμφέρει να τα μάθεις.”* Και εδώ ίσως στα λόγια του αγίου Αντωνίου μπορεί να συναντήσουμε και τους δικούς μας εαυτούς. Δεν είναι λίγες οι φορές που η αδιακρισία μας διακατέχει στην καθημερινότητα, οδηγώντας μας στην υπερβολή, στον φανατισμό, ακόμη και στην κατάκριση. Συμβαίνει να γινόμαστε οι κριτές των πάντων χωρίς όμως να κάνουμε την δική μας αυτοκριτική. Συμβαίνει να εμφανίζουμε μια εσφαλμένη εμμονή σε κοινωνικές παθολογίες και προβληματικές καταστάσεις που μας απομακρύνουν από την βίωση της αληθινής πνευματικής ζωής. Συμβαίνει να περιμένουμε λύσεις ή απαντήσεις επί παντός επιστητού, χωρίς να αφήνουμε ελεύθερα να δράσει η πρόνοια του Θεού στην ύπαρξή μας.

Η ανθρώπινη αδιακρισία πολλές φορές ξεπερνά τα όρια της αξιοπρέπειας και κατακερματίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. Όταν κάποιος αδιάκριτα εισχωρεί στη ζωή του άλλου, προσβάλλει την ελευθερία του συνανθρώπου του και παραχαράζει την ίδια την εικόνα του Θεού. Όταν κάποιος επιμένει να ασχολείται με ανούσια θέματα, μη αφορώντα αυτόν, πόσο μάλλον με την επίκριση των αδελφών του για οτιδήποτε, φανερώνεται η παντελής απουσία της διάκρισης από τη συμπεριφορά του. Ή ακόμη η περίπτωση της αδιάκριτης στηλίτευσης δράσεων και προσπαθειών από μέρους προσώπων που αρέσκονται όχι στη συμπαράσταση, αλλά στην ακύρωση και στον εκμηδενισμό οποιασδήποτε προσπάθειας με αποδέκτη τον άνθρωπο και την κοινωνία. Συνεπώς η μη ύπαρξη της διάκρισης στο σημερινό άνθρωπο είναι απόρροια της απουσίας των αρετών από τη ζωή του.

Ο αληθινός χριστιανικός βίος θα πρέπει να στοχεύει στην καλλιέργεια της αρετής της διακρίσεως. Με πηδάλιο την *“αγία διάκριση”* οι ανθρώπινες πράξεις δρομολογούνται στη σωστή πορεία, δίχως παρεκκλίσεις και αποπροσανατολισμούς. Η διάκριση είναι ο τέλειος ρυθμιστής του ανθρώπινου ήθους. Συνοψίζει άριστα όλη την ανθρώπινη συμπεριφορά και ευγένεια. Έλεγε ο άγιος Αντώνιος: *“Είναι μερικοί που έλιωσαν τα σώματά τους με την άσκηση, επειδή όμως τους έλειπε η διάκριση, βρέθηκαν μακριά από τον Θεό.”*

Ευχηθείτε Σεβασμιώτατε ως γνήσιος και “διακριτικός” πηδαλιούχος ταύτης της

νοητής ολκάδος και αληθινός πνευματικός πατέρας της Εκκλησίας που παροικεί στην Αιτωλία και Ακαρνανία, όπως βαδίζουμε την οδό της πνευματικής διακρίσεως, μια οδό που έχει ως προορισμό την θέα του προσώπου του Κυρίου μας. Γένοιτο!

